

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL PAREIŠKĖJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIŲ GRUPĖS PRAŠYMO IŠTIRTI LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2020 M. VASARIO 26 D. NUTARIMO NR. 152 „DĖL VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIOS SITUACIJOS PASKELBIMO“ NUOSTATŲ ATITIKTĮ LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI IR ĮSTATYMAMS DALIES PRIĖMIMO IR JO DALIES GRAŽINIMO

2021 m. lapkričio 25 d. Nr. KT191-S177/2021

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Giedrės Lastauskienės, Vytauto Mizaro, Algio Norkūno, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės prašymą Nr. 1B-19/2021.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėja Seimo narių grupė prašo iširti, ar „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 152 (suvestinė redakcija, įsigaliojusi nuo 2021-10-16) „Dėl valstybės lygio ekstremalios situacijos paskelbimo“

– 3.1.1 punktas ir 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčiai toje apimtyje, kurioje numatomi reikalavimai asmenims atitikti nustatytus medicininius kriterijus, kaip sąlyga į kontaktiniu būdu teikiamas paslaugas, ūkinės veiklos vykdymą, komercinių ir nekomercinių kultūros, pramogų, sporto renginių, švenčių, mugių, festivalių ar kitų tam tikrą laiką trunkančių organizuotų žmonių susibūrimų viešoje vietoje iš anksto nustatytu laiku (toliau – renginiai) organizavimą, bei

– 3.2.1.2. papunktis toje apimtyje, kurioje numatomas reikalavimas asmenims atitikti nustatytus medicininius kriterijus, kaip sąlyga į tęstinį profesinį mokymą, aukštojo mokslo studijas ir neformalųjį suaugusiųjų švietimą,

– 3¹ punktas toje apimtyje, kurioje numatoma, jog asmenys, neatitinkantys nė vieno iš šio nutarimo 3.1.1 papunktyje nurodyto kriterijaus, kontaktiniu būdu gali būti aptarnaujami tik kai teikiamos 3^{1.1}–3^{1.25} papunkčiuose įvardintos paslaugos ir vykdomos nurodytos ūkinės veiklos,

– 5.2. ir 5.3. punktai toje apimtyje, kuria šie punktai nustato teisę fiziniams ir juridiniams asmenims peržiūrėti asmens duomenis ir tikrinti jų atitiktį šio nutarimo 3.1.1 papunktyje nurodytiems kriterijams, neprieštarauja Konstitucijos 32 straipsnio 3 daliai bei konstituciniams teisinės valstybės ir atsakingo valdymo principams,

neprieštarauja:

- Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 str. 1 d. ir 21 str. 4 d.,
- Lietuvos Respublikos Konstitucijos 22 str. 1 d.,
- Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 str.,
- Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 str. 1 d. ir 2 d.,
- Lietuvos Respublikos Konstitucijos 36 str. 1 d.,
- Lietuvos Respublikos Konstitucijos 41 str. 3 d.,
- Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48 str. 1 d.,
- konstituciniams teisinės valstybės, atsakingo valdymo, proporcingumo, asmenų lygybės ir nediskriminavimo principams,
- Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 str. 1 d. ir 2 d. ir 2.25 str. 1 d. ir 2 d.,
- Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 str. 1 d. ir 5 d.,
- Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 8, 9 str. ir 15 str.,
- Lietuvos Respublikos biomedicininų tyrimų etikos įstatymo 5 str. 2 d. 4 p.,
- Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 5 str. 1 p. ir 13 str. 2 d.,
- Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 8 str. ir 9 str. 19 d.“.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

2. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punktą prašyme ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, kuriuo kreipiamasi į Konstitucinį Teismą, turi būti nurodyta pareiškėjo pozicija dėl teisės akto atitikties Konstitucijai ir tos pozicijos juridinis pagrindimas su nuorodomis į įstatymus.

2.1. Kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, pareiškėjo pozicija dėl teisės akto (jo dalies) atitikties Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį turi būti nurodyta aiškiai, nedviprasmiškai, prašyme turi būti išdėstyti argumentai ir motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo

abejonę dėl teisės akto (jo dalies) atitikties Konstitucijai. Vadinasi, prašyme ištirti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį turi būti aiškiai nurodyti konkretūs teisės akto straipsniai (jų dalys), punktai, kurių atitiktimi Konstitucijai pareiškėjas abejoja, taip pat konkrečios Konstitucijos nuostatos – normos ir (arba) principai, kuriems, pareiškėjo nuomone, prieštarauja konkrečiai nurodyti ginčijamo teisės akto straipsniai ar punktai. Prašyme ištirti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį taip pat turi būti aiškiai nurodyti teisiniai motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto atitikties konkrečiai nurodytoms Konstitucijos nuostatomis. Priešingu atveju prašymas ištirti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį laikytinas neatitinkančiu Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio reikalavimų (*inter alia* 2009 m. spalio 29 d., 2015 m. gruodžio 30 d., 2016 m. rugpjūčio 29 d. sprendimai).

2.2. Prašyme ištirti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį nenurodžius *inter alia* teisinių motyvų, pagrindžiančių pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto atitikties konkrečiai nurodytoms Konstitucijos nuostatomis pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį, ir tokį prašymą priėmus nagrinėti Konstituciniame Teisme bei pagal jį pradėjus bylą būtų suvaržytos ir suinteresuoto asmens – valstybės institucijos, išleidusios ginčijamą teisės aktą, teisės, nes suinteresuotam asmeniui taptų sunkiau teikti paaiškinimus dėl pareiškėjo argumentų ir rengtis teismui nagrinėjimui (*inter alia* 2004 m. balandžio 16 d., 2012 m. balandžio 25 d. sprendimai).

3. Pareiškėja Seimo narių grupė prašo ištirti Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ (2021 m. birželio 28 d. redakcija) (toliau – ir Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimas) 3.1.1 papunkčio (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčių (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, 3.2.1.2 papunkčio (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, 3¹ punkto (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, 5.2, 5.3 papunkčių (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, atitiktį Konstitucijos 21 straipsnio 1, 4 dalims, 22 straipsnio 1 daliai, 25, 29 straipsniams, 36 straipsnio 1 daliai, 41 straipsnio 3 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisinės valstybės, atsakingo valdymo, proporcingumo, asmenų lygybės, nediskriminavimo principams, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK), Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo, Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo, Lietuvos Respublikos biomedicininų tyrimų etikos įstatymo, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo nuostatomis, taip pat Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčių (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, atitiktį Konstitucijos 32 straipsnio 3 daliai.

4. Pažymėtina, kad tiek, kiek pareiškėjos nurodyta, ginčijamose Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo nuostatose yra įtvirtintas teisinis reguliavimas, kuriuo nustatytos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir pasekmių šalinimo priemonės ir jų įgyvendinimo tvarka:

- 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) yra nustatyta, kad kontaktiniu būdu paslaugos teikiamos, ūkinė veikla vykdoma, komerciniai ir nekomerciniai kultūros, pramogų, sporto renginiai, šventės, mugės, festivaliai ar kiti tam tikrą laiką trunkantys organizuoti žmonių susibūrimai viešojo vietoje iš anksto nustatytu laiku (toliau – ir renginiai) organizuojami, be kita ko, kai aptarnaujami ar paslaugomis naudojasi tik asmenys, atitinkantys vieną iš šio nutarimo 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčiuose nurodytų kriterijų (išskyrus nustatytas išimtis);

- 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčiuose (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) yra įtvirtinti kriterijai, kuriuos atitinkantys asmenys gali gauti kontaktines paslaugas ar dalyvauti renginiuose, – asmuo turi būti pasiskiepijęs viena iš nurodytų COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcinų, persirgęs COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) arba asmeniui, kuriam atliktas COVID-19 tyrimas, nustatytas neigiamas rezultatas;

- 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatyta, kad tęstinis profesinis mokymas, aukštojo mokslo studijos ir neformalusis suaugusiųjų švietimas vykdomi, be kita ko, kai dalyvauja asmenys, atitinkantys vieną iš šiame nutarime nurodytų kriterijų, arba nuotoliniu būdu;

- 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatyta, kad asmenys, neatitinkantys nė vieno iš šio nutarimo 3.1.1 papunktyje nurodyto kriterijaus, kontaktiniu būdu gali būti aptarnaujami, kai teikiamos tik konkrečios šiame punkte išvardytos paslaugos ar vykdoma nurodyta ūkinė veikla;

- 5.2 papunktyje (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) nustatyta, kad asmenų atitiktį kriterijams įrodantys dokumentai ir juose esantys asmens duomenys gali būti tik peržiūrimi, draudžiama juos rinkti, saugoti ar kitaip tvarkyti;

- 5.3 papunktyje (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) nustatyta, kad asmenų atitiktį kriterijams įrodantys dokumentai ir juose esantys asmens duomenys peržiūrimi šiais tikslais: siekiant nustatyti asmens atitiktį kriterijams, sudarant galimybę asmenims šiame nutarime nurodytais atvejais naudotis teise neribojamomis arba ribojamomis iš dalies darbo, ūkinės veiklos ar kitos veiklos sąlygomis ir įgyvendinant COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) profilaktikos ir kontrolės priemones.

5. Pareiškėja abejoja Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčiuose (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatyto teisinio reguliavimo atitiktimi Konstitucijos 29 straipsniui, konstituciniams asmenų lygybės, nediskriminavimo principams.

5.1. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta formali visų asmenų lygybė, šio straipsnio 2 dalyje įtvirtintas asmenų nediskriminavimo principas.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos prašymas ištirti nurodyto teisinio reguliavimo atitiktį Konstitucijos 29 straipsniui, konstituciniams asmenų lygybės, nediskriminavimo principams traktuotinas kaip prašymas ištirti ginčijamo teisinio reguliavimo atitiktį Konstitucijos 29 straipsniui.

5.2. Pareiškėjos teigimu, Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) nustačius, kad kontaktiniu būdu tam tikros paslaugos gali būti teikiamos tik tiems asmenims arba renginiuose gali dalyvauti tik tie asmenys, kurie atitinka Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčiuose (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) nurodytus kriterijus, o kitiems asmenims gali būti teikiamos tik Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nurodytos paslaugos, taip pat Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustačius, kad tik minėtus kriterijus atitinkantys asmenys gali gauti kontaktines tęstinio profesinio mokymo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas ir dalyvauti aukštojo mokslo studijose nenuotoliniu būdu, yra nustatytas diskriminacinis teisinis reguliavimas, nes asmenys, neatitinkantys nurodytų kriterijų ir negalintys gauti nurodytų kontaktinių paslaugų ar dalyvauti renginiuose, yra diskriminuojami asmenų, kuriems minėtos paslaugos teikiamos ir nurodytos veiklos leidžiamos, atžvilgiu. Diskriminavimo pagrindas, t. y. atitiktis Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčiuose (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) nurodytiems kriterijams, pareiškėjos teigimu, nėra objektyviai pagrįstas, nes, jos nuomone, pasiskiepiję ar persirgę COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) asmenys taip pat gali platinti šios ligos virusą, kaip ir nepasiskiepiję, t. y., pareiškėjos nuomone, tarp šių dviejų asmenų grupių nėra objektyvių skirtumų. Todėl, pareiškėjos teigimu, nėra pagrindo minėtų dviejų asmenų grupių (atitinkančių Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčiuose (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) nurodytus kriterijus ir jų neatitinkančių) traktuoti skirtingai, t. y. vieniems suteikti tam tikras teises, o kitiems jas riboti.

5.3. Konstatuotina, kad pareiškėjos prašymas ištirti, ar Konstitucijos 29 straipsniui neprieštarauja Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktis (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) tiek, kiek pagal jį kontaktiniu būdu tam tikros paslaugos gali būti teikiamos tik tiems asmenims arba renginiuose gali dalyvauti tik tie asmenys, kurie atitinka nurodytus kriterijus, Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3¹ punktas (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) tiek, kiek pagal jį asmenims, neatitinkantiems nurodytų kriterijų, kontaktiniu būdu gali būti teikiamos tik konkrečios šiame punkte išvardytos paslaugos, Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.2.1.2 papunktis (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) tiek, kiek pagal jį tęstinis profesinis mokymas, aukštojo

mokslo studijos ir neformalusis suaugusiųjų švietimas vykdomi, kai dalyvauja asmenys, atitinkantys vieną iš nurodytų kriterijų, arba nuotoliniu būdu, yra pagrįstas teisiniais argumentais.

Vadinasi, ši pareiškėjos prašymo dalis atitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir yra priimtina nagrinėti Konstituciniame Teisme.

5.4. Kartu pažymėtina, kad pareiškėja taip pat nurodo, jog ji abejoja ir Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčių (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) atitiktimi Konstitucijos 29 straipsniui. Tačiau ji nepaaiškina, kodėl tai, kad yra nustatyti tam tikri kriterijai, savaime gali kelti abejonių dėl tokio teisinio reguliavimo konstitucingumo, taigi pareiškėja nepateikia atskirų teisinių argumentų šiai savo abeionei pagrįsti.

5.4.1. Konstatuotina, kad pareiškėjos prašymas ištirti Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčių (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) atitiktį Konstitucijos 29 straipsniui neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatytų reikalavimų.

5.4.2. Jeigu prašymas (jo dalis) neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnyje nustatytų reikalavimų, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 70 straipsnį jis yra grąžinamas pareiškėjui. Prašymo grąžinimas neatima teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą bendra tvarka, kai bus pašalinti trūkumai.

Vadinasi, yra pagrindas grąžinti pareiškėjai šią prašymo dalį.

6. Pareiškėja taip pat abejoja Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčiuose (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatyto teisinio reguliavimo atitiktimi Konstitucijos 21 straipsnio 1, 4 dalims, CK 2.25 straipsnio 1 daliai, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1 daliai, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 15 straipsnio 2 daliai.

6.1. Pareiškėja teigia, kad Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.1, 3.1.1.3 papunkčiuose (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) įtvirtinus kriterijus, kuriuos privalo atitikti asmenys, norintys gauti kontaktines paslaugas ar dalyvauti renginiuose, – jie privalo būti pasiskiepiję viena iš nurodytų COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcinų ar turėti atlikto COVID-19 tyrimo neigiamą rezultatą, – yra įtvirtinta *de facto* privaloma intervencija į žmogaus kūną. Pareiškėjos manymu, nustačius tokį teisinį reguliavimą, asmuo neturi laisvės pasirinkti, ar jam skiepytis arba testuotis, kad nebūtų sutrikdyta jo įprasta kasdienė veikla, ar to nedaryti. Tokiu teisiniu reguliavimu, pasak pareiškėjos, asmens, norinčio gauti nurodytas kontaktines paslaugas ar dalyvauti renginiuose, teisė laisvai spręsti dėl pasiskiepijimo ar testo atlikimo yra apribota. Pareiškėja pažymi, kad fizinio asmens neliečiamumas apima jo teisę pačiam laisvai spręsti dėl bet kokios intervencijos į jo kūną.

Taigi minėtu teisiniu reguliavimu, pasak pareiškėjos, pažeidžiama teisė į asmens neliečiamumą, ginama Konstitucijos 21 straipsnio 1 dalyje.

Pareiškėja pažymi ir tai, kad tokį teisinį reguliavimą, kuriuo ribojama asmens teisė į fizinį neliečiamumą, nustatius Vyriausybės nutarimu, t. y. poįstatyminiu teisės aktu, buvo pažeistas konstitucinis teisinės valstybės principas, suponuojantis tai, kad žmogaus teisių ir laisvių ribojimai gali būti nustatomi tik įstatymu.

6.2. Konstatuotina, kad pareiškėjos prašymas iširti Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.1, 3.1.1.3 papunkčių (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) tiek, kiek juose nustatyti reikalavimai, kuriuos privalo atitikti asmenys, norintys gauti kontaktines paslaugas ar dalyvauti renginiuose, atitiktį Konstitucijos 21 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui yra pagrįstas teisiniais argumentais.

Vadinasi, ši pareiškėjos prašymo dalis atitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir yra priimtina nagrinėti Konstituciniame Teisme.

6.3. Pareiškėja taip pat teigia, kad ginčijamu Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) nustatytu teisiniu reguliavimu įtvirtinta pareiga skiepytis iki galo neištirta ir nepatvirtinta vakcina nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos), kurios ilgalaikiai poveikiai yra neištirti ir nežinomi, sudaro prielaidas nesilaikyti draudimo su žmogumi atlikti biomedicininis tyrimus be jo sutikimo ir taip pažeisti Konstitucijos 21 straipsnio 4 dalį. Tačiau pareiškėja nepaaiškina, kodėl ginčijamu teisiniu reguliavimu sudaromos prielaidos atlikti mokslinius ar medicinos bandymus be asmens žinios ir laisvo sutikimo, kodėl pareiškėjos minima vakcina laikytina neištirta ir nepatvirtinta, taip pat nepagrindžia, kodėl, kaip teigia pareiškėja, ginčijamu teisiniu reguliavimu yra įtvirtinta ne tik privaloma, bet ir prievartinė (be asmens laisvo sutikimo) pareiga skiepytis ar testuotis.

Pareiškėja savo prašyme taip pat nepaaiškina ir to, kaip asmens teisė į fizinį neliečiamumą, įtvirtintą Konstitucijos 21 straipsnio 1 dalyje, konstitucinį teisinės valstybės principą pažeidžia Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) įtvirtintas kriterijus, kad asmuo turi būti persirgęs COVID-19 liga (koronaviruso infekcija).

Be to, pareiškėja savo prašyme cituoja Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo, CK nuostatas ir jas komentuoja, tačiau nesusieja šių nuostatų su ginčijamu teisiniu reguliavimu.

Pareiškėja taip pat teigia, kad Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčiuose (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) nustatytas teisinis reguliavimas riboja ir kitas asmens teises ir laisves, kaip antai įsitikinimų laisvę, įtvirtintą Konstitucijos 25 straipsnyje, teisę rinktis į taikius susirinkimus, įtvirtintą Konstitucijos 36 straipsnyje, teisę į aukštąjį mokslą, garantuojamą Konstitucijos 41 straipsnyje, teisę įgyti profesiją ir pasirinkti darbą, garantuojamą

Konstitucijos 48 straipsnyje, tačiau šių savo abejonių nepagrindžia. Pareiškėja Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčius (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) mini ir kitose savo prašymo dalyse, taip pat rezoliucijoje nurodo, kad prašo ištirti šio teisinio reguliavimo atitiktį ir kitoms jos nurodytoms Konstitucijos nuostatomis ir kitiems įstatymams, tačiau prašyme nepateikia jokių papildomų argumentų šioms savo abejonėms pagrįsti.

Pareiškėja niekaip nepagrindžia ir to, kaip Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatytu teisiniu reguliavimu pažeidžiamos Konstitucijos 21 straipsnio 1, 4 dalys, minėtos įstatymų nuostatos.

6.3.1. Vadinasi, pareiškėjos prašymas ištirti Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) įtvirtinto teisinio reguliavimo atitiktį Konstitucijos 21 straipsnio 1, 4 dalims, CK 2.25 straipsnio 1 daliai, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1 daliai, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 15 straipsnio 2 daliai, taip pat prašymas ištirti šio nutarimo 3.1.1.1, 3.1.1.3 papunkčių (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) atitiktį Konstitucijos 21 straipsnio 4 daliai, 22 straipsnio 1 daliai, 25 straipsniui, 36 straipsnio 1 daliai, 41 straipsnio 3 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, konstituciniams atsakingo valdymo, proporcingumo principams, CK 2.23 straipsnio 1, 2 dalims, 2.25 straipsnio 1, 2 dalims, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1, 5 dalims, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 8, 9, 15 straipsniams, Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 4 punktui, Švietimo įstatymo 5 straipsnio 1 punktui, 13 straipsnio 2 daliai, Civilinės saugos įstatymo 8 straipsniui, 9 straipsnio 19 punktui, o 3.1.1.2 papunkčio (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) atitiktį dar ir Konstitucijos 21 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui nėra pagrįstas teisiniais argumentais.

Taigi toks prašymas neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatytų reikalavimų.

6.3.2. Jeigu prašymas (jo dalis) neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnyje nustatytų reikalavimų, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 70 straipsnį jis yra grąžinamas pareiškėjui. Prašymo grąžinimas neatima teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą bendra tvarka, kai bus pašalinti trūkumai.

Vadinasi, yra pagrindas grąžinti pareiškėjai šią prašymo dalį.

7. Pareiškėja, be kita ko, abejoja Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatyto teisinio reguliavimo atitiktimi konstituciniam teisinės valstybės principui, taip pat Civilinės saugos įstatymo nuostatomis.

7.1. Pasak pareiškėjos, ginčijamu Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarime nustatyto teisiniu reguliavimu, pagal kurį tik nustatytus kriterijus atitinkantys asmenys gali gauti nurodytas kontaktines paslaugas ar dalyvauti renginiuose, o kiti asmenys kontaktiniu būdu gali gauti tik nustatytas paslaugas arba švietimo paslaugas – nuotoliniu būdu, ribojama, be kita ko, ūkio subjektų, teikiančių minėtas paslaugas, *inter alia* organizuojančių renginius, ūkinės veiklos laisvė; tokiu teisiniu reguliavimu, pareiškėjos nuomone, apribojama ir nustatytų kriterijų neatitinkančių asmenų teisė gauti nurodytas kontaktines paslaugas, *inter alia* patekti į tam tikras vietas, dalyvauti renginiuose.

Pareiškėja teigia, kad toks teisinis reguliavimas, kuriuo nustatomi tam tikri ribojimai, galimas tik laikinai, todėl neterminuotas nustatytų ribojimų taikymas, pasak pareiškėjos, yra konstituciškai negalimas ir nepateisinamas. Net griežčiausius specialiuosius teisinius režimus, t. y. nepaprastą ir karo padėtį, reglamentuojantys įstatymai nustato, kad asmens teisės gali būti ribojamos tik laikinai. Toks reikalavimas kyla ir iš Civilinės saugos įstatymo 8 straipsnio nuostatų. Taigi Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarime nenustačius, kiek laiko bus taikomas asmenų teisės ir laisvės ribojantis teisinis reguliavimas, pažeidžiami konstituciniai teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo principai, taip pat Civilinės saugos įstatymo 8 straipsnis.

7.2. Konstatuotina, kad pareiškėjos prašymas ištirti, ar Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktis (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktis (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punktas (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) neprieštaruoja konstituciniam teisinės valstybės principui, Civilinės saugos įstatymo 8 straipsniui, yra pagrįstas teisiniais argumentais.

Vadinasi, ši pareiškėjos prašymo dalis atitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir yra priimtina nagrinėti Konstituciniame Teisme.

8. Pareiškėja taip pat abejoja Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčių (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek juose nustatyta teisė fiziniams ir juridiniams asmenims peržiūrėti asmens duomenis ir tikrinti jų atitiktį šio nutarimo 3.1.1 papunktyje nurodytiems kriterijams, atitiktimi jos prašyme nurodytiems Konstitucijos straipsniams ir nuostatoms, taip pat nurodytų įstatymų nuostatoms.

8.1. Pažymėtina, kad nors pareiškėja prašymo rezoliucinėje dalyje nurodo, jog ji abejoja Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčių (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, atitiktimi, be kita ko, Konstitucijos 32 straipsnio 3 daliai, iš jos prašymo visumos matyti, jog iš tiesų ji abejoja minėto teisinio reguliavimo atitiktimi, be kita ko, Konstitucijos 22 straipsnio 3 daliai.

8.2. Pareiškėjos teigimu, informacija apie asmens sveikatos būklę (pasiskiepijęs, persirgęs ar atlikęs testą) yra asmens privataus gyvenimo dalis ir yra priskiriama prie asmens sveikatos duomenų. Pagal Konstitucijos 22 straipsnį informacijos apie privatą asmens gyvenimą rinkimo

tvarka turi būti nustatyta įstatymu. Tuo tarpu Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčiuose (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) nurodyti fiziniai ir juridiniai asmenys, nesantys sveikatos priežiūros sistemos darbuotojais, įgijo teisę reikalauti pateikti informaciją apie asmens sveikatą. Taigi ginčijamu Vyriausybės nutarimu, o ne įstatymu buvo nustatyta, kad asmenys, siekiantys pasinaudoti tam tikromis teisėmis, turi tretiesiems asmenims atskleisti savo asmens duomenis apie sveikatos būklę, o ginčijamuose papunkčiuose nurodyti asmenys turi teisę tokią informaciją rinkti. Atsižvelgiant į tai, pasak pareiškėjos, Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčiai (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, prieštarauja Konstitucijos 22 straipsnio 1, 3 dalims, konstituciniam teisinės valstybės principui.

8.3. Konstatuotina, kad pareiškėjos prašymas ištirti, ar Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčiai (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek juose nustatyta teisė fiziniams ir juridiniams asmenims peržiūrėti asmens duomenis ir tikrinti jų atitiktį šio nutarimo 3.1.1 papunktyje nurodytiems kriterijams, neprieštarauja Konstitucijos 22 straipsnio 1, 3 dalims, konstituciniam teisinės valstybės principui, yra pagrįstas teisiniais argumentais.

Vadinasi, ši pareiškėjos prašymo dalis atitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir yra priimtina nagrinėti Konstituciniame Teisme.

8.4. Pareiškėja taip pat pažymi, kad pagal Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 8, 9 straipsnių nuostatas asmens sveikatos duomenys gali būti teikiami tretiesiems asmenims be asmens laisvo sutikimo tik tuo atveju, jeigu tai yra būtina ligai diagnozuoti, gydyti ar pacientui slaugyti. Tačiau jeigu asmuo šiuos duomenis teikia vien dėl to, kad nori įgyvendinti savo teises ir laisves gauti kontaktines paslaugas ir dalyvauti tokiose veiklose arba gauti švietimo paslaugas, negalima laikyti, kad jis šiuos duomenis teikia laisvu sutikimu. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos manymu, Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčiai (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, prieštarauja Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 8, 9 straipsniams.

Tačiau pareiškėjos prašyme nepaaiškinta, kodėl asmenų, atitinkančių nustatytus kriterijus, nusprendusių pasinaudoti nustatytais kontaktinėmis paslaugomis ar dalyvauti renginiuose, pasirinkimas įrodyti, kad jie atitinka minėtus kriterijus, negali būti laikomas laisvu tų asmenų pasirinkimu tam tikrus duomenis perduoti nurodytiems subjektams.

Be to, pareiškėja, abejodama Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčių (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, konstitucingumu, savo prašyme cituoja ir CK 2.23 straipsnio 1 dalį, pagal kurią fizinio asmens privatus gyvenimas neliečiamas, taip pat šio straipsnio 3 dalį, pagal kurią draudžiama rinkti informaciją apie privatų gyvenimą pažeidžiant įstatymus, tačiau šių CK nuostatų nesusieja su ginčijamu teisiniu reguliavimu ir nepateikdama jokių

papildomų argumentų teigia, kad minėti Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo papunkčiai prieštarauja ir šioms CK nuostatoms.

Konstatuotina, kad pareiškėja nepateikė aiškių teisinių argumentų dėl Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčių (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) atitikties Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 8, 9 straipsniams, CK 2.23 straipsnio nuostatoms.

8.5. Be to, konstatuotina ir tai, kad pareiškėjos prašyme nėra pateikta jokių argumentų dėl Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčių (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, atitikties kitoms pareiškėjos prašymo rezoliucinėje dalyje nurodytoms Konstitucijos nuostatoms ir įstatymams.

8.6. Vadinasi, pareiškėjos prašymas ištirti, ar Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 5.2, 5.3 papunkčiai (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, neprieštarauja Konstitucijos 21 straipsnio 1, 4 dalims, 25, 29 straipsniams, 36 straipsnio 1 daliai, 41 straipsnio 3 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, konstituciniams atsakingo valdymo, proporcingumo principams, CK 2.23 straipsnio 1, 2 dalims, 2.25 straipsnio 1, 2 dalims, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1, 5 dalims, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 8, 9, 15 straipsniams, Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 4 punktui, Švietimo įstatymo 5 straipsnio 1 punktui, 13 straipsnio 2 daliai, Civilinės saugos įstatymo 8 straipsniui, 9 straipsnio 19 punktui, nėra pagrįstas teisiniais argumentais.

Taigi toks prašymas neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatytų reikalavimų.

8.7. Jeigu prašymas (jo dalis) neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnyje nustatytų reikalavimų, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 70 straipsnį jis yra grąžinamas pareiškėjui. Prašymo grąžinimas neatima teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą bendra tvarka, kai bus pašalinti trūkumai.

Vadinasi, yra pagrindas grąžinti pareiškėjai šią prašymo dalį.

9. Pareiškėja taip pat ginčija Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatyto teisinio reguliavimo atitiktį ir kitoms jos prašymo rezoliucinėje dalyje nurodytoms Konstitucijos nuostatoms ir nurodytiems įstatymams.

9.1. Pareiškėjos teigimu, Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) nustačius, kad nurodytas kontaktines paslaugas gali gauti arba renginiuose gali dalyvauti tik nustatytus kriterijus atitinkantys asmenys, ribojama šių kriterijų neatitinkančių asmenų teisė gauti kontaktiniu būdu teikiamas paslaugas ar lankytis renginiuose. Pareiškėja taip pat teigia, kad Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustačius, kokias kontaktines paslaugas gali gauti asmenys, neatitinkantys

nurodytų kriterijų, varžomos šių asmenų teisės gauti kitas, nei nurodyta, kontaktines pasaugas ar dalyvauti kitose, nei nurodyta, ūkinėse veiklose. Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatyta teisiniu reguliavimu ribojama asmenų, neatitinkančių nustatytų kriterijų, teisė į tęstinį profesinį mokymą, aukštojo mokslo studijas ir neformalųjį suaugusiųjų švietimą, nes jiems šios paslaugos gali būti teikiamos tik nuotoliniu būdu.

9.1.1. Pareiškėja pažymi, kad oficialioji konstitucinė jurisprudencija patvirtina, jog asmens teisių ribojimas, teisių suteikimas, jų atsiradimo sąlygų nustatymas turi būti įtvirtinti įstatymu, o ne poįstatyminiu teisės aktu. Todėl, pareiškėjos nuomone, Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) tam tikrus asmenų teisių ir laisvių ribojimus nustačius Vyriausybės nutarimu, o ne įstatymu, pažeidžiami konstituciniai teisinės valstybės, atsakingo valdymo principai.

9.1.2. Pareiškėja taip pat teigia, kad Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatyta teisiniu reguliavimu asmenų teisės ir laisvės ribojamos neproporcingai, t. y. daugiau, nei būtina, dėl to toks teisinis reguliavimas prieštarauja konstituciniams proporcingumo, teisinio aiškumo principams.

9.1.3. Pareiškėja nurodo ir tai, kad minėtu teisiniu reguliavimu taip pat ribojama ūkinės veiklos laisvė, nes nurodytos paslaugos gali būti teikiamos ar renginiai gali būti organizuojami tik nurodytoms grupėms asmenų. Pareiškėjos manymu, tai yra labai plataus ir abstraktaus pobūdžio draudimas, nes pagal ginčijamą teisinį reguliavimą draudžiamos bet kokios veiklos, kurių metu žmonės susirenka į tam tikrą grupę, be to, pareiškėjos teigimu, nėra tiksliai apibrėžta, kokie draudimai asmenims taikomi.

9.2. Sprendžiant dėl pareiškėjos prašymo priimtinumą, pažymėtina, kad pareiškėja jame tik pamini, jog jos nurodytu Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatyta ginčijamu teisiniu reguliavimu galimai ribojama teisė į asmens privatų gyvenimą, ginama Konstitucijos 22 straipsnyje, įsitikinimų laisvė, garantuojama Konstitucijos 25 straipsnyje, teisė rinktis į taikius susirinkimus, garantuojama Konstitucijos 36 straipsnyje. Tačiau pareiškėja nepaaiškina, kaip konkrečiai ginčijamu teisiniu reguliavimu minėtos asmens, negalinčio gauti nurodytų kontaktinių paslaugų ar dalyvauti renginiuose, konstitucinės teisės ir laisvės yra ribojamos, pažeidžiamos ar net paneigiamos. Pareiškėja taip pat teigia, kad Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarime nustatytais ribojimais paneigta „pati konstitucinės teisės esmė“, tačiau nenurodo, nei kokios konstitucinės teisės esmė paneigta, nei kaip tai padaryta.

9.3. Be to, pareiškėja nepaaiškina, kodėl, jos nuomone, Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatyti ribojimai gauti tam tikras kontaktines paslaugas ar dalyvauti renginiuose pagal Konstituciją yra neproporcingi siekiamam tikslui – viešajam sveikatos apsaugos interesui užtikrinti, *inter alia* kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti, ir neargumentuoja, ar išsikeltą tikslą būtų galima pasiekti kitomis, naudojimąsi žmogaus teisėmis ir laisvėmis mažiau ribojančiomis priemonėmis.

9.4. Iš pareiškėjos prašymo taip pat neaišku, kodėl Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatytas teisinis reguliavimas laikytinas abstrakčiu ir neaiškiu, jeigu minėto Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3¹ punkte (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) yra detalios išvardytos paslaugos, kurios gali būti teikiamos, kai asmuo neatitinka nustatytų kriterijų.

9.5. Pareiškėja nurodo ir tai, kad Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.2.1.2 papunktyje (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) nustatytu teisiniu reguliavimu besąlygiškai ribojama asmenų teisė į tęstinį profesinį mokymą, aukštojo mokslo studijas ir neformalųjį suaugusiųjų švietimą, taip pažeidžiant Konstitucijos 41 straipsnio 3 dalį, pagal kurią kiekvienas asmuo turi teisę į aukštąjį mokslą, Konstitucijos 48 straipsnį, kuriame garantuojama laisvė pasirinkti profesiją, taip pat Švietimo įstatymo 13 straipsnio 2 dalį, kurioje garantuojamas aukštojo mokslo visuotinumai.

Pareiškėja teigia, jog yra žinoma, kad daugelis švietimo įstaigų neužtikrina nuotolinio mokymo, o kai kurių švietimo paslaugų suteikti nuotoliniu būdu yra neįmanoma. Be to, prievolė testuotis arba vakcinuotis nebuvo įtraukta į studijų sutartis, taigi ginčijamam teisiniui reguliavimui, pasak pareiškėjos, suteikta grįžtamoji galia, o teisė į švietimą padaryta priklausoma ne nuo asmens sugebėjimų, o nuo jo sveikatos būklės.

9.5.1. Tačiau pareiškėja neargumentuoja šių savo teiginių, t. y. nepagrindžia, kodėl teikiant švietimo paslaugas nuotoliniu būdu nėra užtikrinamas nuotolinis tęstinis profesinis ar aukštasis mokymas arba neformalusis suaugusiųjų švietimas ir taip pažeidžiamas Konstitucijos 41 straipsnis, taip pat nepaaiškina, kodėl nuotoliniu būdu teikiant švietimo paslaugas ribojama teisė į aukštąjį mokslą, kodėl ir kaip suvaržoma laisvė pasirinkti profesiją, nustatius, kad kontaktinės švietimo paslaugos gali būti teikiamos nustatytomis sąlygomis tik asmenims, atitinkantiems nurodytus kriterijus. Pareiškėja nepagrindžia, kodėl nuotolinis mokymas laikytinas neproporcingu teisės į aukštąjį mokslą ir tęstinę profesinę veiklą ribojimu ir kodėl toks ribojimas pagal Konstituciją negali būti pateisinamas siekiamu tikslu užtikrinti viešąjį asmenų sveikatos apsaugos interesą,

neargumentuoja, ar minėtą tikslą būtų galima pasiekti kitomis, naudojimąsi žmogaus teisėmis ir laisvėmis mažiau ribojančiomis priemonėmis.

9.5.2. Pareiškėja nurodo, kad, jos įsitikinimu, Civilinės saugos įstatyme nėra nustatyta Vyriausybės teisė riboti asmenų teisę į aukštojo mokslo švietimo paslaugas, teisę įgyti išsilavinimą ir pasirinkti profesiją. Tačiau pareiškėja nepaaiškina, kodėl švietimo paslaugų teikimas negali būti laikomas viešųjų paslaugų teikimu, kuris pagal Civilinės saugos įstatymo 8 straipsnį gali būti ribojamas paskelbus ekstremaliąją situaciją.

9.6. Vadinasi, pareiškėja nepateikė teisinių argumentų, pagrindžiančių jos abejones dėl Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunkčio (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunkčio (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punkto (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) atitikties Konstitucijos 22, 25, 36, 41, 48 straipsnių nuostatomis, konstituciniams proporcingumo, atsakingo valdymo principams, jos prašymo rezoliucinėje dalyje nurodytų įstatymų nuostatomis.

Taigi toks prašymas neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatytų reikalavimų.

9.7. Jeigu prašymas (jo dalis) neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnyje nustatytų reikalavimų, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 70 straipsnį jis yra grąžinamas pareiškėjui. Prašymo grąžinimas neatima teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą bendra tvarka, kai bus pašalinti trūkumai.

Konstatuotina, kad yra pagrindas grąžinti pareiškėjai šią prašymo dalį.

10. Pareiškėja taip pat prašo bylos pagal jos prašymą nagrinėjimą paankstinti, atsižvelgiant į tai, kad, pasak jos, Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarime įtvirtintas teisinis reguliavimas, kurio konstitucingumas kvestionuojamas, yra susijęs su didelės grupės žmonių teisių ir laisvių ribojimu.

10.1. Šiame kontekste pažymėtina, kad pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 29 straipsnio (2015 m. gegužės 14 d. redakcija) 3 dalį bylos paprastai nagrinėjamos eilės tvarka – pagal prašymų ar paklausimų gavimo Konstituciniame Teisme laiką. Pažymėtina ir tai, kad pagal šią dalį prireikus Konstitucinis Teismas, atsižvelgdamas į bylos pobūdį ir kitas aplinkybes, gali paankstinti bylos nagrinėjimą arba nukelti jį vėlesniam laikui.

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo reglamento 103 punkte nustatyta, kokių kategorijų bylų nagrinėjimas paprastai gali būti paankstinamas. Pagal Konstitucinio Teismo reglamento 103.4 papunktį gali būti paankstinamas nagrinėjimas bylų dėl terminuotai galiojančių ir terminuotai taikomų teisės aktų atitikties Konstitucijai ar kitam aukštesnės galios teisės aktui arba kitų bylų, kurias nagrinėjant eilės tvarka pagal kreipimosi gavimo Konstituciniame Teisme laiką tyrimas taptų savitiksliis.

10.2. Šiame kontekste pažymėtina, kad Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo, kurio nuostatų atitikimi Konstitucijai ir įstatymams abejoja pareiškėja, preambulėje nurodyta, jog šis

Vyriausybės nutarimas priimtas atsižvelgiant į 2020 m. spalio 13 d. Tarybos rekomendaciją (ES) 2020/1475 dėl suderinto požiūrio į laisvo judėjimo apribojimą reaguojant į COVID-19 pandemiją, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos 2021 m. birželio 23 d. posėdžio pasiūlymą ir siekiant apsaugoti gyventojus ir aplinką nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) įvežimo ir išplitimo, taip pat išvengti naujo sergamumo COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) protrūkio šalies teritorijoje. Pažymėtina ir tai, kad pagal Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 1.1 papunktį valstybės lygio ekstremalioji situacija visoje šalyje paskelbta dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės.

10.3. Atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimu nustatytas teisinis reguliavimas yra susijęs su situacija, susidariusia dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo, taigi yra laikytinas terminuotai galiojančiu ir terminuotai taikomu, dėl kurio atitikties Konstitucijai sprendžiant eilės tvarka pagal kreipimosi gavimo Konstituciniame Teisme laiką tyrimas taptų savitiksliis, taip pat atsižvelgiant į bylos pobūdį ir kitas prašyme nurodytas aplinkybes, konstatuotina, kad pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 29 straipsnio (2015 m. gegužės 14 d. redakcija) 3 dalį yra pagrindas paankstinti pagal šį pareiškėjos prašymą pradėtos bylos nagrinėjimą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25, 28 straipsniais, 66 straipsnio 1 dalies 8 punktu, 70 straipsniu, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

1. Priimti pareiškėjos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės prašymą Nr. 1B-19/2021 iširti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“:

– 3.1.1 papunktis (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3.2.1.2 papunktis (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija), 3¹ punktas (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 8 straipsniui;

– 3.1.1.1, 3.1.1.3 papunkčiai (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui;

– 5.2, 5.3 papunkčiai (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) tiek, kiek juose nustatyta teisė fiziniams ir juridiniams asmenims peržiūrėti asmens duomenis ir tikrinti jų atitiktį šio nutarimo 3.1.1 papunktyje nurodytiems kriterijams, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 22 straipsnio 1, 3 dalims, konstituciniam teisinės valstybės principui.

2. Gražinti pareiškėjai Lietuvos Respublikos Seimo narių grupei prašymą Nr. 1B-19/2021 iširti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“:

– 3.1.1 papunktis (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija), 3¹ punktas (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) neprieštaruja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 straipsnio 1, 4 dalims, 22 straipsnio 1 daliai, 25 straipsniui, 36 straipsnio 1 daliai, 41 straipsnio 3 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, konstituciniams atsakingo valdymo, proporcingumo principams, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 straipsnio 1, 2 dalims, 2.25 straipsnio 1, 2 dalims, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1, 5 dalims, Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 8, 9, 15 straipsniams, Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 4 punktui, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 5 straipsnio 1 punktui, 13 straipsnio 2 daliai, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 9 straipsnio 19 punktui;

– 3.1.1.1–3.1.1.3 papunkčiai (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) neprieštaruja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 straipsnio 4 daliai, 22 straipsnio 1 daliai, 25, 29 straipsniams, 36 straipsnio 1 daliai, 41 straipsnio 3 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, konstituciniams atsakingo valdymo, proporcingumo principams, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 straipsnio 1, 2 dalims, 2.25 straipsnio 1, 2 dalims, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1, 5 dalims, Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 8, 9, 15 straipsniams, Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 4 punktui, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 5 straipsnio 1 punktui, 13 straipsnio 2 daliai, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 8 straipsniui, 9 straipsnio 19 punktui, o šio nutarimo 3.1.1.2 papunktis (2021 m. rugsėjo 29 d. redakcija) neprieštaruja dar ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui;

– 3.2.1.2 papunktis (2021 m. rugsėjo 8 d. redakcija) neprieštaruja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 straipsnio 1, 4 dalims, 22 straipsnio 1 daliai, 25 straipsniui, 36 straipsnio 1 daliai, 41 straipsnio 3 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, konstituciniams atsakingo valdymo, proporcingumo principams, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 straipsnio 1, 2 dalims, 2.25 straipsnio 1, 2 dalims, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1, 5 dalims, Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 8, 9, 15 straipsniams, Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 4 punktui, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 5 straipsnio 1 punktui, 13 straipsnio 2 daliai, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 9 straipsnio 19 punktui;

– 5.2, 5.3 papunkčiai (2021 m. rugpjūčio 11 d. redakcija) neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 straipsnio 1, 4 dalims, 25, 29 straipsniams, 36 straipsnio 1 daliai, 41 straipsnio 3 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, konstituciniams atsakingo valdymo, proporcingumo principams, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 straipsnio 1, 2 dalims, 2.25 straipsnio 1, 2 dalims, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1, 5 dalims, Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 8, 9, 15 straipsniams, Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 4 punktui, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 5 straipsnio 1 punktui, 13 straipsnio 2 daliai, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 8 straipsniui, 9 straipsnio 19 punktui.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Giedrė Lastauskienė

Vytautas Mizaras

Algis Norkūnas

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė